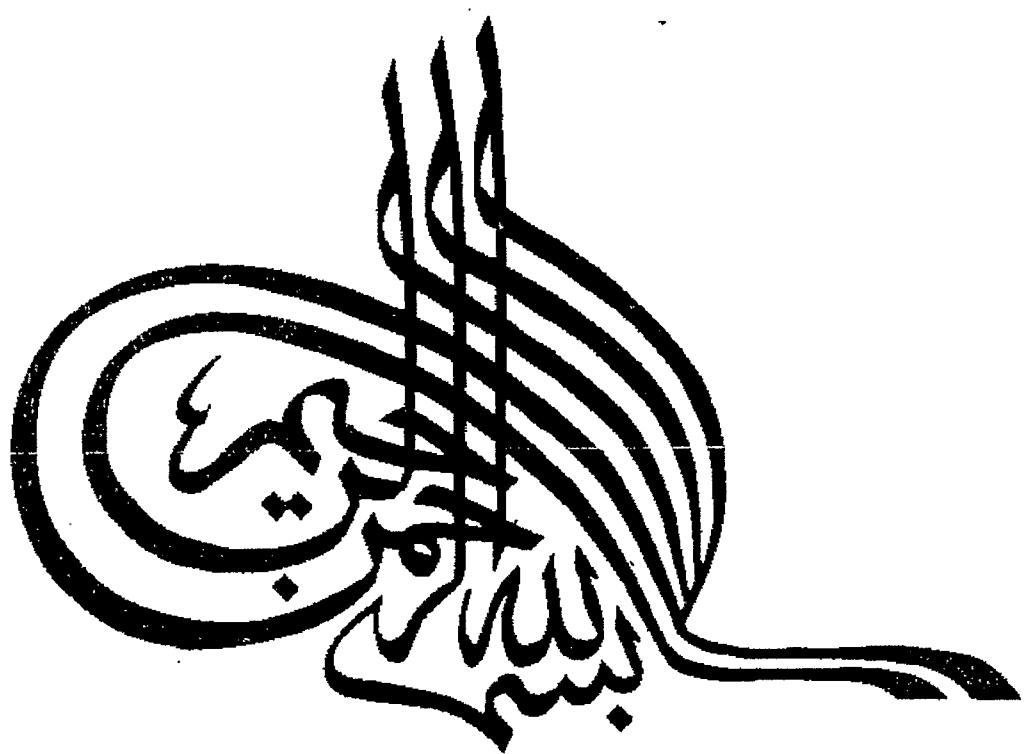

شیخ

٤٨٩٨٩

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

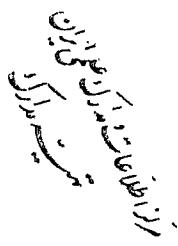
دانشکده پرستاری و مامایی رازی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد آموزش پرستاری داخلی جراحی

**بورسی تأثیر تغذیه حین همودیالیز بر هیپو قانسیون
حین همودیالیز در بیماران همودیالیزی بیمارستان
طالقانی ارومیه در سال ۱۳۸۰**

أساتید راهنما

سرکار خانم‌ها: سیمین کهن و عصمت نوحی

پژوهش و نگارش

حسین اسماعیلی

دوره هشتم کارشناسی ارشد پرستاری

۱۳۸۲ / ۱۱ / ۲۰

زمستان ۱۳۸۰

دو

۶۴۹۷۴

بسمه تعالیٰ

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عج) جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد پرستاری براذر حسین اسمعیلی تحت عنوان بررسی تأثیر تغذیه حین همودیالیز بر هیپوتانسیون حین همودیالیز در بیماران همودیالیزی بیمارستان طالقانی ارومیه در سال ۱۳۸۰ با حضور هیأت داوران در محل دانشکده پرستاری و مامایی رازی در تاریخ ۲۲/۸/۸ تشکیل و با موفقیت دفاع گردید.

اساتید راهنما:

۱ - سرکار خانم سیمین کهن

۲ - سرکار خانم عصمت نوحوی

تقدیم به:

سبزترین سایه بالای سرم، سترگین تکیه‌گاهم،

پدرم

او که پیشانی بلندش زیباتر از طلوع هزار خورشید

است.

تقدیم به:

عروس آفرینش، محبت بی‌تمنا، مهر پر فروزم،

مادرم

او که دامن پر مهرش، افتخار همه بستانهاست.

تقدیم به:

مادر مُحَاجِم

مهربانم که همواره با تشویق‌های خود باعث دلگرمی
و پیشرفت من شده‌اند.

تقدیم به:

عشق صبورم، آفتاب مهر بانی،

همدیه

او که مهرو همدلی را زیباترین معناست.

تقدیم به:

بهانه زندگی، نوید بخش صبح، ستاره سحری،

دِحْدَرْم «رها»

او که لب خند شیرینش راز شکفته شدن غنچه هاست.

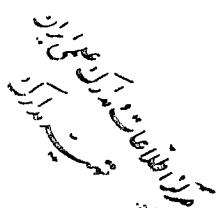
سپاس و قدردانی:

سپاس خدایی که انسان را آفرید و او را اشرف مخلوقات خویش قرار داد و
گوهر علم را فرا روی وی نهاد تا بدین وسیله به گوشه‌ای از قدرت لایزالش
پی ببرد.

با کمال تشکر از سرکار خانم سیمین کهن که نه فقط در این پایان نامه استاد
راهنمای اینجانب بوده‌اند بلکه حقیقتاً در تمام طول تحصیل تكمیلی راهنمای
مشوقم بوده‌اند و با تشکر از خدمات سرکار خانم عصمت نوحی که با وجود
گرفتاریهای کاری زیادی که داشتند، اینجانب را از لطف خود بی‌نصیب نکرده
و مشاورت این تحقیق را پذیرفتند و علاوه بر آن در تنظیم فصول آماری نیز
راهنمای اینجانب بوده‌اند. و با تشکر فراوان از مسئولین بیمارستان طالقانی
ارومیه به خصوص متrown محترم، حسین خوانی و سرپرستار دیالیز،
پرسنل دیالیز، کارشناس تغذیه و مسئول آشپزخانه بیمارستان که در طی
تحقیق سنگ تمام گذاشتند و آنچه که در توان داشتند عرضه نمودند. و نیز با
تشکر از سرکار خانم کمال مسئول محترم کتابخانه دانشکده پرستاری و
مامایی رازی کرمان که حداکثر همکاری را با اینجانب داشته‌اند.

با کمال تشکر و قدردانی مجدد از تمامی سروران گرامی

حسین اسمعیلی - زمستان ۱۳۸۰

چکیده پژوهش:

برای تعیین تأثیر صرف غذا حین دیالیز بر هیپوتانسیون حین دیالیز در بیماران همودیالیزی، در یک مطالعه تجربی، ۴۲ بیمار ESRD مورد بررسی قرار گرفتند. به هر بیمار یکبار غذای ثابت و یکسانی به میزان ۴۰۰ کیلو کالری در شروع ساعت دوم دیالیز داده می شد و یکبار در حین دیالیز ناشتاگه داشته می شد. فشار خون بیماران در پنج نوبت: قبل از وصل شدن به دستگاه، یک ساعت بعد از وصل شدن (قبل از صرف غذا)، یک ساعت بعد از صرف غذا، دو ساعت پس از صرف غذا و پس از جداشدن از دستگاه، اندازه گیری و ثبت می شد و هیپوتانسیون حین دیالیز بعنوان افت فشار خون سیستولیک مساوی یا بیشتر از ۲۰ میلی متر جیوه دو ساعت پس از صرف غذا در نظر گرفته شد و چنانچه واحدهای پژوهش در حین دیالیز دچار تهوع، سرگیجه و استفراغ می شدند و یا ویال نمکی هیپرتونیک جهت درمان هیپوتانسیون دریافت می کردند، ثبت می شد. یافته نشان دادند که میانگین فشار خون واحدهای پژوهش گروه مورداز $\frac{142}{83}$ قبل از تغذیه به $\frac{120}{75}$ در دو ساعت بعد از صرف غذا رسید و در گروه شاهد از $\frac{139}{84}$ به $\frac{121}{80}$ رسید. و در مجموع ۲۶ نفر از ۴۳ نفر گروه مورد دچار هیپوتانسیون متعاقب غذا خوردن در طی دیالیز شدند و این در حالی بود که تنها ۷ نفر از ۴۳ نفر گروه شاهد در حالیکه ناشتا بودند دچار هیپوتانسیون حین دیالیز شدند. ($P < 0.001$) و میزان دفعات

دربیافت ویال نمکی هیپرتونیک در نمونه پژوهش اختلاف معنی داری را با بروز هیپوتانسیون حین دیالیز داشته است. ($P < 0.01$) و نیز بروز هیپوتانسیون متعاقب غذا خوردن در گروه مورد در زنان بیشتر از مردان بوده است ($P < 0.04$) ولذا توصیه می شود که در بیماران دیالیزی جهت جلوگیری از قطع پروسه همودیالیز بواسطه بروز هیپوتانسیونهای مکرر و نیز پیشگیری از علایم و عوارض هیپوتانسیون، از خوردن غذا حین دیالیز جلوگیری بعمل آید.

کلمات کلیدی: هیپوتانسیون، همودیالیز

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول / زمینه و اهمیت پژوهش	۱
زمینه و اهمیت پژوهش:	۲
اهداف و فرضیه:	۷
تعریف واژه‌ها:	۷
پیش فرضها:	۹
فصل دوم / دانستنیهای موجود در مورد عنوان پژوهش	۱۰
کلیه‌ها:	۱۱
نارسایی کلیه	۱۶
مراقبت پزشکی	۱۸
همو迪الیز	۲۰
اصول دیالیز:	۲۱
تجهیزات مورد نیاز برای همو迪الیز:	۲۴
ضمایم دستگاه همو迪الیز:	۲۹
تجویز همو迪الیز مزمن:	۳۰

۳۲	پایش بیماران همودیالیزی:.....
۳۵	راههای دستیابی به عروق:.....
۳۸	عوارض همودیالیز:.....
۳۹	بحث اجمالی در مورد ساختمان و عمل قلب:.....
۴۲	تکنیک اندازه‌گیری فشار خون:.....
۴۵	هیپوتانسیون حین همودیالیز .....
۴۹	پیشگیری از هیپوتانسیون حین دیالیز:.....
۵۰	درمان هیپوتانسیون حین دیالیز:.....
۵۱	بحث اجمالی در مورد تغذیه .....
۵۳	آناتومی و فیزیولوژی دستگاه گوارش:.....
۵۵	جريان خون لوله گوارش:.....
۵۵	اثرات فعالیت لوله گوارشی و عوامل متابولیک بر جريان خون لوله گوارشی:.....
۵۶	عال احتمالی افزایش جريان خون بدنبال غذا خوردن و فعالیت حرکتی لوله گوارشی:.....
۵۷	تغذیه در بیماران نارسایی کلیوی:.....
۶۰	فهرست پژوهش‌های انجام شده.....

۶۶.....	فصل سوم / روش پژوهش
۶۷.....	نوع پژوهش:.....
۶۷.....	جامعه و واحد پژوهش:.....
۶۹	نمونه پژوهش:.....
۷۰	محیط پژوهش:.....
۷۰	ابزار گردآوری داده‌ها:.....
۷۱	تجزیه و تحلیل داده‌ها:.....
۷۱	ملحوظات اخلاقی.....
۷۳	فصل چهارم / یافته‌های پژوهش .....
	جداول
۸۵	فصل پنجم / تجزیه و تحلیل و تفسیر یافته‌ها
۹۴	کاربرد یافته‌ها:.....
۹۶	پیشنهاداتی برای پژوهش‌های بعدی:.....
۹۸.....	منابع

فهرست جداول

صفحه	شماره و عنوان
	جدول ۱- توزیع فراوانی ساده و نسبی واحدهای پژوهش براساس ویژگیهای فردی ۷۴
	جدول ۲- توزیع فراوانی ساده و نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب بروز علایم حین دالیز ۷۵
	جدول ۳- توزیع فراوانی ساده و نسبی واحدهای مورد پژوهش برحسب دریافت ویال نمکی هیپرتونیک ۷۶
	جدول ۴- مقایسه میانگین فشار خون سیستولیک و دیاستولیک در دو گروه مورد و شاهد ۷۷
	جدول ۵- مقایسه بروز هیپوتانسیون و عدم بروز آن با علایم هیپوتانسیون حین دیالیز ۷۸
	جدول ۶- مقایسه بروز هیپوتانسیون و عدم بروز آن در دو گروه مورد و شاهد با دریافت ویال نمکی هیپرتونیک و جنسیت ۷۹
	جدول ۷- مقایسه میانگین فشار خون سیستولیک و دیاستولیک دو گروه مورد و شاهد برحسب جنسیت ۸۰
	جدول ۸- مقایسه میانگین فشار خون سیستولیک و دیاستولیک دو گروه مورد و شاهد برحسب سن ۸۱